

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**СИЛАБУС ОBOB'ЯЗKOBOTO OCBITHЬOTO KOМПОНЕНТУ
«EKOHOМІKA ПІДПРИЄМCTBA»**

Мова навчання – *українська*

Шифр та найменування галузі знань **07 «Управління та адміністрування»**

Код та найменування спеціальності **071 «Облік і оподаткування»**

Освітньо-професійна програма **«Облік і аудит»**

Кваліфікація **бакалавр обліку і оподаткування**

Ступінь вищої освіти **бакалавр**

Затверджено на засіданні

Методичної Ради зі спеціальності D1«Облік і оподаткування»/ 071 «Облік і оподаткування»

галузі знань D «Бізнес, адміністрування та право»/07 «Управління та адміністрування»

«11» березня 2025р. протокол № 3

Реєстраційний номер в навчальному відділі

№ К 21-08/2024-25

1. Загальна інформація

Кафедра: [Економіки промисловості](#)
Викладач: Магденко Світлана Олександрівна,
старший викладач

Контакти:
maglana1@meta.ua
048-712-40-15

[Профайл](#)

Освітній компонент викладається на другому курсі у третьому семестрі.

Кількість: кредитів – 3, годин – 90

Аудиторні заняття, годин:	всього	лекції	практичні
денна	44	24	20
заочна	18	10	8
Самостійна робота, годин	Денна – 46		Заочна – 72

[Розклад занять](#)

2. Анотація освітнього компоненту

Освітній компонент «ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА» є фундаментальним компонентом економічного циклу, який дозволяє розкрити закономірності функціонування підприємств в умовах мінливого зовнішнього середовища та визначити ефективність використання ресурсного потенціалу підприємства. Освітній компонент спрямований на вивчення теорії та отримання практичних навичок у розв'язанні складних спеціалізованих завдань та прикладних проблем під час професійної діяльності у сфері обліку, аналізу, аудиту, внутрішнього контролю, оподаткування або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки і характеризується комплектною і невизначеною умов.

3. Мета освітнього компоненту

Мета освітнього компоненту – надання знань з основних розділів прикладної економіки, організації та результативності господарювання підприємств, необхідних для провадження ефективної діяльності у сфері обліку, аналізу, аудиту, внутрішнього контролю, оподаткування.

Завдання: вивчення теорії та методологічних засад засвоєння практичних навичок розробки та провадження стратегій ефективної діяльності підприємств у конкурентному середовищі, формування вмінь ефективного використання ресурсного і виробничо-господарського потенціалу, забезпечення розширеного самовідтворення на основі інвестиційно-інноваційної моделі розвитку.

У результаті вивчення освітнього компоненту «Економіка підприємства» студент повинен

знати: основні питання функціонування підприємств як суб'єкта господарювання; характеристику ресурсного потенціалу, необхідного для забезпечення життєдіяльності підприємств та показники його використання; інноваційні процеси; економічний механізм управління підприємством; економічні аспекти процесів розвитку та перетворень в діяльності підприємств.

вміти: здійснювати оцінку діяльності підприємств на основі вивчених показників його виробничо-господарської діяльності; орієнтуватись у процесах організації виробництва та його оновлення; набути навичок розрахунково-аналітичної роботи у ході обґрунтування прогностичних та планових показників діяльності підприємств; формувати певну стратегію щодо здійснення ефективної діяльності підприємства та обирати відповідну тактику її реалізації; здійснювати вибір організаційно- економічних та організаційно-правових форм, які відповідають цілям підприємства у конкретних умовах діяльності.

4. Компетентності та програмні результати навчання

У результаті вивчення освітнього компоненту «ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА» здобувач вищої освіти отримує наступні програмні компетентності та програмні результати навчання, які визначені в Стандарті вищої освіти зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування» й освітньо-професійній програмі «Облік і аудит» підготовки бакалаврів.

Інтегральна компетентність

Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми під час професійної діяльності у сфері обліку, аналізу, внутрішнього контролю, аудиту та оподаткування або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК01. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК04. Здатність працювати автономно.

ЗК09. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так й письмово.

ЗК13. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК16. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу недопустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

ЗК17. Здатність до адаптації у мінливому зовнішньому середовищі суб'єктів харчової промисловості та агропромислового виробництва.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- і мікроекономічного аналізу, роботи узагальнення стосовно оцінку прояву окремих явищ, які властиві сучасним процесам в економіці.

СК02. Використовувати математичний інструментарій для дослідження соціально-економічних процесів, розв'язання прикладних завдань в сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування.

СК04. Застосовувати знання права та податкового законодавства в практичній діяльності суб'єктів господарювання.

СК05. Проводити аналіз господарської діяльності підприємства та фінансовий аналіз з метою прийняття управлінських рішень.

Програмні результати навчання:

ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причино-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем

ПР02. Розуміти місце і значення облікової, аналітичної, податкової, контрольної та аналітичної системи в інформаційному забезпеченні користувачів інформаційно-облікової інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної та екологічної відповідальності підприємства.

ПР05. Володіти методичним інструментарієм обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування господарської діяльності підприємств

ПР08. Розуміти організаційно-економічний механізм управління підприємством та оцінювати ефективність прийняття рішень з використанням обліково-аналітичної інформації

ПР13. Усвідомлювати особливості функціонування підприємств в сучасних умовах господарювання та демонструвати розуміння їх ринкового позиціонування

ПР15. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження соціально-економічних явищ і господарських процесів на підприємстві.

ПР17. Вміти працювати як самостійно, так і в команді, проявляти людські якості та відповідальність, у роботі дотримуватися етичних принципів, поважати індивідуальне і культурне різноманіття

ПР24. Впроваджувати інноваційні проекти з метою створення умов ефективного функціонування та розвитку суб'єктів харчової промисловості та агропромислового виробництва, забезпечення їх конкурентоспроможності.

ПР25. Встановлювати зв'язки між елементами системи управління та виявляти можливості розвитку суб'єктів харчової промисловості та агропромислового виробництва, їх чітку роботу та виробництво якісної та безпечної харчової продукції.

5. Інформаційний обсяг освітнього компоненту

5.1. Перелік лекційних завдань

Тема	Зміст теми	Кількість годин	
		денна	заочна
Змістовий модуль 1. ЕКОНОМІЧНІ ОСНОВИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ ТА ЇХ РЕСУРСИ			
1	Підприємство як суб'єкт господарювання. Поняття «підприємство», його мета, функції і основні ознаки. Класифікація підприємств. Організаційна структура і майно підприємства. Підприємницька діяльність.	2	0,5
2	Організація операційної діяльності. Виробничі процеси на підприємстві, їх структура, класифікація і принципи організації. Виробнича структура підприємства, її види і характеристика. Виробнича програма підприємства. Виробнича потужність підприємства, розрахунок і показники рівня її використання.	4	0,5
3	Основні засоби підприємства. Взаємозв'язок капіталу і виробничих фондів підприємства. Структура виробничих фондів. Оцінка, класифікація і структура основних засобів. Види і показники зносу основних засобів. Амортизація основних засобів і методи її нарахування. Форми відтворення основних засобів.	2	1,5
4	Оборотні кошти підприємства. Поняття, склад і структура оборотних коштів. Нормування оборотних коштів. Кругообіг оборотних коштів. Показники ефективності використання оборотних коштів. Шляхи прискорення оборотності оборотних коштів.	2	0,5
Всього за ЗМ 1		10	3
Змістовий модуль 2. ПРОДУКТИВНІСТЬ ПРАЦІ, ВИТРАТИ І ЕФЕКТИВНІСТЬ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ			
5	Персонал підприємства і продуктивність праці. Поняття і класифікація персоналу підприємства. Показники, що характеризують стан і рух персоналу підприємства. Продуктивність праці як показник рівня використання персоналу підприємства.	2	0,5
6	Мотивація і оплата праці на підприємстві. Поняття мотивація праці, заробітна плата і її види. Функції заробітної плати. Форми і системи оплати праці.	2	0,5
7	Витрати підприємства та собівартість продукції. Поняття витрати підприємства і їх класифікація. Собівартість продукції і методи її планування. Показники, що характеризують рівень собівартості продукції. Шляхи зниження собівартості продукції.	4	2
8	Ціна та ціноутворення. Поняття ціни, функції і класифікація цін. Чинники, що впливають на ціну. Мета і методи ціноутворення.	2	0,5
9	Фінансово-економічні результати діяльності підприємств. Поняття доходів, витрат і прибутку. Види прибутку залежно від діяльності підприємства. Порядок розрахунку оподаткованого прибутку підприємства. Рентабельність виробництва і продукції. Фінансовий стан підприємства.	2	1,5

Тема	Зміст теми	Кількість годин	
		денна	заочна
10	Інтегральна ефективність операційної діяльності підприємств. Ефективність як економічна категорія. Система показників ефективності виробництва: праці, капіталу тощо. Чинники зростання ефективності виробництва.	2	1
Всього за ЗМ 2		14	7
РАЗОМ за ОК		24	10

5.2.Перелік практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
Змістовий модуль 1. ЕКОНОМІЧНІ ОСНОВИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ ТА ЇХ РЕСУРСИ			
1	Виробнича потужність підприємства	2	0,5
2	Виробнича програма підприємства	3	1,5
3	Основні засоби підприємства	3	1
4	Оборотні кошти підприємства	2	1
Всього ЗМ 1		10	4
Змістовий модуль 2. ПРОДУКТИВНІСТЬ ПРАЦІ, ВИТРАТИ І ЕФЕКТИВНІСТЬ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ			
5	Персонал підприємства та продуктивність праці	2	1
6	Витрати підприємства та собівартість продукції	3	1
7	Ціна та ціноутворення	2	1
8	Фінансово-економічні результати діяльності підприємств	3	1
Всього ЗМ 2		10	4
ВСЬОГО за ОК		20	8

5.3. Перелік завдань до самостійної роботи

№ з/п	Зміст теми	Кількість годин	
		денна	заочна
Змістовий модуль 1. ЕКОНОМІЧНІ ОСНОВИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ ТА ЇХ РЕСУРСИ			
1	Опрацювання лекційного матеріалу: вивчення конспекту, самоперевірка за питаннями до розділів тощо	10	23
3	Підготовка до модульного тестування	13	13
Всього за ЗМ 1		23	36
Змістовий модуль 2. ПРОДУКТИВНІСТЬ ПРАЦІ, ВИТРАТИ І ЕФЕКТИВНІСТЬ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ			
1	Опрацювання лекційного матеріалу: вивчення конспекту, самоперевірка за питаннями до розділів тощо	10	23
3	Підготовка до модульного тестування	13	13
Всього за ЗМ 2		23	36
ВСЬОГО за ОК		46	72

6. Система оцінювання та вимоги

Контроль успішності навчання здобувачів проводиться у формах поточного і підсумкового контролів.

Формами поточного контролю є:

- модульні контрольні роботи;
- тестування знань здобувачів з певних тем або з певних окремих питань дисципліни;
- виконання і захист індивідуальних практичних робіт;

- усне опитування.

Підсумковий контроль – *екзамен*.

Нарахування балів

Вид роботи, що підлягає контролю	Максимальна кількість оціночних балів	
	денна	заочна
Змістовий модуль 1. ЕКОНОМІЧНІ ОСНОВИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ ТА ЇХ РЕСУРСИ		
Практичні роботи*	12	12
Самостійна робота*	8	8
Модульна робота (тестування)	15	15
Всього за ЗМ 1	35	35
Змістовий модуль 2. ПРОДУКТИВНІСТЬ ПРАЦІ, ВИТРАТИ І ЕФЕКТИВНІСТЬ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ		
Практичні роботи*	12	12
Самостійна робота*	8	8
Модульна робота (тестування)	15	15
Всього за ЗМ 2	35	35
Разом	70	70
Екзамен	30	30
Всього	100	100

*Є можливість визнання результатів неформальної освіти відповідно до п.2 [Положення про порядок перезарахування результатів навчання \(навчальних дисциплін\) в Одеському національному технологічному університеті](#).

Критерії оцінювання програмних результатів здобувачів

Підсумковий контроль – екзамен

Бали	Зміст	Оцінка
27 – 30	якщо здобувач демонструє повні й глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь і навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, уміння приймати необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях, вільне володіння науковими термінами, високу комунікативну культуру	відмінно
23 – 26	якщо здобувач виявляє дещо обмежені знання навчального матеріалу, допускає окремі несуттєві помилки й неточності	добре
18 – 22	якщо здобувач засвоїв основний навчальний матеріал, володіє необхідними уміннями та навичками для вирішення стандартних завдань, проте при цьому допускає неточності, не виявляє самостійності суджень, демонструє недоліки комунікативної культури	задовільно
0 – 17	якщо здобувач не володіє необхідними знаннями, уміннями й навичками, науковими термінами, демонструє низький рівень комунікативної культури	незадовільно

Практичні роботи (оцінювання однієї роботи, денна (8 занять) та заочна (4 заняття) форма навчання)

Бали		Зміст	Оцінка
Денна	Заочна		
2,0 – 1,5	6,0 – 5,0	Практична відпрацьована та вчасно захищена, надані повні обґрунтовані відповіді	відмінно
1,4 – 1,2	4,9 – 3,5	Практична відпрацьована та вчасно захищена, при відповіді допущені неточності	дуже добре
1,1 – 1,0	3,4 – 2,1	Практична відпрацьована, відповіді неповні, допущені помилки	добре
0,9 – 0,5	2,0 – 1,1	Практична відпрацьована, відповіді незадовільні, допущені грубі помилки	достатньо
0,4 – 0	1,0 – 0	Практична не відпрацьована або дані незадовільні відповіді	незадовільно

Самостійна робота (Опрацювання лекційного матеріалу: вивчення конспекту, самоперевірка за питаннями до розділів тощо)

Бали	Зміст	Оцінка
8,0 – 6,0	Самостійна відпрацьована та вчасно захищена, надані повні обґрунтовані відповіді	відмінно
5,9 – 4,6	Самостійна відпрацьована та вчасно захищена, при відповіді допущені неточності	дуже добре
4,5 – 3,6	Самостійна відпрацьована, відповіді неповні, допущені помилки	добре
3,5 – 2,0	Самостійна відпрацьована, відповіді незадовільні, допущені грубі помилки	достатньо
1,9 – 0	Самостійна не відпрацьована або дані незадовільні відповіді	незадовільно

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Модульна контрольна робота складається з відповідей на тестові завдання

15 – 13	100 - 81 % правильних відповідей	відмінно
12 – 9	80 – 64 % правильних відповідей	дуже добре
8 – 5	63 – 55 % правильних відповідей	добре
5 – 3	54 – 43 % правильних відповідей	достатньо
2 – 0	42 – 0% правильних відповідей	незадовільно

7. Засоби діагностики успішності навчання

Методи навчання, які використовуються у процесі проведення занять, а також самостійних робіт за ОК.

Лекційні заняття: словесні методи: розповідь, пояснення, бесіда, дискусія. Наочні: ілюстрація, спостереження, демонстрація; пояснювально-демонстративний метод, проблемний виклад.

Практичні заняття: виконання практичних робіт з наступним захистом результатів досліджень.

Самостійна робота: робота з навчально-методичними матеріалами, робота з інтернет-ресурсами, реферування, конспектування, науково-пошукова робота здобувачів.

8. Інформаційні ресурси

Базові (основні):

1. Економіка підприємства [Електронний ресурс] : підручник / І. Г. Волинець, Л. С. Громко, В. Л. Загоруйко та ін. ; за заг. ред. Л. Г. Ліпич ; Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки. Луцьк : Вежа-Друк, 2021. 768 с. <https://lib.lntu.edu.ua/uk/147258369/10536>
2. Економіка та бізнес-інновації [Електронний ресурс] = Economics and Business Innovation : підручник / Л. Г. Мельник, О. І. Карінцева, Ю. М. Завдов'єва та ін. ; за ред. Л. Г. Мельника, О. І. Карінцевої. Суми : Унів. книга, 2023. 702 с. <https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHNT.2106505>
3. Основи підприємницької діяльності: конспект лекцій [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студентів ден. та заоч. форм навчання першого бакалавр. рівня вищ. освіти спец. 051 "Економіка" освіт.-проф. програми "Економіка бізнес-підприємства" / С. В. Поліщук, О. П. Кавтиш ; Нац. техн. ун-т "Київ. політехн. ін-т ім. Ігоря Сікорського". Електр- мереж. навч. вид. Київ : КПП ім. Ігоря Сікорського, 2022. 153 с. <https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHNT.2068056>
4. Конспект лекцій з дисципліни "Економіка підприємства" (частина 1) [Електронний ресурс] : для здобувачів ступеня вищої освіти "Бакалавр" спец. 051 "Економіка", галузі знань 05 "Соціальні та поведінкові науки" ден. і заоч. форм навчання / Т. А. Кулаковська ; Каф. Каф. економіки промисловості. Одеса : ОНТУ, 2022. 56 с. <https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHNT.1976834>
5. Конспект лекцій з дисципліни "Економіка підприємства" (частина 2) [Електронний ресурс] : для здобувачів ступеня вищої освіти "Бакалавр" спец. 051 "Економіка", галузі знань 05 "Соціальні та поведінкові науки" ден. і заоч. форм навчання / Т. А. Кулаковська ; Каф. Каф. економіки промисловості. Одеса : ОНТУ, 2022. 57 с. <https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHNT.1976861>

Додаткові:

1. Економіка підприємства [Текст] : навч. посіб. / І. М. Бойчик. Вид. 2-ге, допов. і перероб. — Київ : Атіка, 2007. 528 с. <https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHNT-cnv.BibRecord.40698>
2. Економіка підприємства [Текст] : підручник / О. С. Іванілов ; Харків. держ. техн. ун-т буд-ва та архітектури. Київ : ЦУЛ, 2009. 728 с. <https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHNT-cnv.BibRecord.45137>
3. Економіка підприємства [Текст] : навч. посіб. / В. І. Гринчуцький, Е. Т. Карапетян, Б. В. Погрішук ; Тернопіл. нац. екон. ун-т. 2-ге вид., перероб. та допов. Київ : ЦУЛ, 2012. 304 с. <https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHNT-cnv.BibRecord.72751>
4. Економіка підприємства [Текст] : практикум : навч. посіб. / Т. А. Кулаковська ; Одес. нац. акад. харч. технологій. Одеса : Астропринт, 2014. 364 с. <https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHNT-cnv.BibRecord.135624>
5. Економіка підприємства [Текст] : підручник / за ред. С.Ф. Покропивного; Київ. нац. екон. ун-т. Вид.2-ге., перероб. та допов. Київ : КНЕУ, 2000. 528 с. : іл. <https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHNT-cnv.BibRecord.32279>
6. Економіка підприємства [Текст] : підручник / Й. М. Петрович, А. Ф. Кіт, О. М. Семенів та ін.; за заг. ред. Й. М. Петровича. — Львів : "Новий світ-2000", 2004. — 680 с. <https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHNT-cnv.BibRecord.32274>
7. Офіційний веб-портал «Законодавство України» <https://zakon.rada.gov.ua/laws>
8. Урядовий портал <https://www.kmu.gov.ua/>
9. Офіційний веб-портал Державної служби фінансового моніторингу України <https://fiu.gov.ua/>

10. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua/>
11. Одеська обласна універсальна наукова бібліотека ім. М. Грушевського
<https://biblioteka.od.ua/>
12. Науково-технічна бібліотека ОНТУ <https://library.ontu.edu.ua>

9. Політика освітнього компоненту

Політика всіх освітніх компонент в ОНТУ є уніфікованою та визначена з урахуванням законодавства України, [Корпоративному кодексу ОНТУ](#), [Кодексу академічної доброчесності ОНТУ](#), [Положення про організацію освітнього процесу ОНТУ](#), [Положення про порядок перезарахування результатів навчання \(навчальних дисциплін\) в ОНТУ](#), [вимог ISO 9001:2015](#) та [Вимог роботодавців](#).

Викладач

/ПІДПИСАНО/

Світлана МАГДЕНКО

Розглянуто та затверджено на засіданні кафедри економіки промисловості

Протокол від «26» лютого 2025 р. № 13

Завідувач кафедри

/ПІДПИСАНО/

Тетяна КУЛАКОВСЬКА

ПОГОДЖЕНО:

Гарант ОП «Облік і аудит»

Д.е.н., професор

/ПІДПИСАНО/

Юрій МЕЛЬНИК